

หลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562
GOOD GOVERNANCE PRINCIPLE IN DELIMINATION OF CONSTITUENCY OF
ELECTION COMMISSION B.E. 2562

ศุภศักดิ์ บุญญะสุต¹, กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์²
Supasak Bunyasut¹, Kanjira Wijitwatcharak²
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงหลักธรรมาภิบาล วิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 และแนวทางการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล ในการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์นักวิชาการ นักการเมือง และประชาชนที่สนใจการเมืองที่เป็นบุคคลสำคัญ จำนวน 20 คน ผลการศึกษา พบว่า 1. คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ได้แก่ ความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักประสิทธิภาพและหลักประสิทธิผล ส่วนปัญหาและอุปสรรค พบว่า ไม่มีอิสระในการทำงาน ประชาชนมีส่วนร่วมรับฟังความคิดเห็นในการแบ่งเขตและเลือกรูปแบบเพียง 10 วันเท่านั้นเป็นระยะเวลาที่สั้นมาก การแบ่งเขตพื้นที่ไม่เป็นธรรม และเอื้อประโยชน์ให้กับนักการเมืองบางกลุ่ม การแบ่งเขตพื้นที่ไม่เป็นธรรม และเอื้อประโยชน์ให้กับพรรคการเมือง และ 2. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีอิสระในการแบ่งเขตเลือกตั้งด้วยความโปร่งใส โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กกต. ควรจัดโครงสร้างและกลไกการทำงานที่ให้หน่วยงานอื่นของรัฐเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ส่งผลให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการแบ่งเขตเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของ กกต. เป็นไปด้วยความสุจริต และเที่ยงธรรม

คำสำคัญ : 1. หลักธรรมาภิบาล 2. การแบ่งเขตเลือกตั้ง 3. คณะกรรมการการเลือกตั้ง

¹ ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹ Ph.D. (Public Administration) Special Instructor, Mahamakut Buddhist University

² ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

² Ph.D. (Public Administration) Lecturer, Bachelor of Arts Program in Political Science, Mahamakut Buddhist University

Corresponding author; Email: kanjira9@gmail.com

(Received: 26 May 2020; Revised: 14 August 2020; Accepted: 24 November 2020)

ABSTRACT

Objectives of this research are 1) To study on good governance, the good governance analysis of Election Commission in delimitation of constituency B.E. 2562 and 2) the potential development guideline as good governance in delimitation of constituency of Election Commission. This research was a qualitative research and used structured interview with the key informant of 20 persons, such as academic, candidates of the House of Representatives and people interested in politics. The research found that the Election Commission was implemented good governance in delimitation of constituency that consist of accountability, efficiency and effectiveness. In term of the problem and obstructs of the election commission, they don't freedom duty, public participation in hearing to delimitation of constituency and model selection only 10 days which are more short period, unfairly of delimitation of constituency , and give interests for some political group. For the potential development guideline, and election commission should be knowledge and competence development, moral and ethics in delimitation of constituency by transparent, should be create structure and operation with other government agencies to have more roles in delimitation of constituency. Then, the public have confidence in operation of Election Commission as honest and equitable

Keywords: 1. Good Governance Principle 2. Delimitation of Constituency
3. Election Commission

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย และต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารประเทศไทย การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นการเลือกตั้งที่มีการกำหนดเขตพื้นที่ให้เป็นเขตการเลือกตั้ง (Constituency) โดยสัมพันธ์กับจำนวนประชากรในพื้นที่ ซึ่งแนวทางการในการตัดสินว่าใครจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งนั้น จะต้องเป็นผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ จะเป็น 1 คน 2 คน หรือมากกว่านั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะการแบ่งเขตเลือกตั้งและประเภทของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตที่กำหนดในแต่ละประเทศ (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์, 2561)

ทั้งนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งได้แบ่งเขตเลือกตั้งจะมีการแบ่งเขตเป็น 3 รูปแบบตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ตามข้อ 7 ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน และมีการประกาศรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งที่กำหนดไว้ 3 แบบเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการเลือกรูปแบบที่เหมาะสมของพรรคการเมืองและประชาชนในจังหวัดเป็นเวลาสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ นับว่าเป็นการให้ระยะเวลาที่สั้นมาก

ธรรมาภิบาลเป็นหลักการสำคัญที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำมาใช้ตามค่านิยมร่วมขององค์กรที่ว่า "องค์กรยึดหลักธรรมาภิบาล ผู้ปฏิบัติงานยึดหลักสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม รู้รักสามัคคีและภักดีต่อองค์กร" ซึ่งจะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นองค์กรในภาครัฐให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาลเป็นอย่างมากและได้นำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ในการแบ่งเขตการเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม และไม่เอื้อประโยชน์ให้พรรคใดพรรคหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้อาศัยแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลของพันธุ์พิพิธ พิพิธพันธ์ (พันธุ์พิพิธ พิพิธพันธ์, 2560) ซึ่งประกอบด้วย ความโปร่งใส (transparency) ความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ (accountability) หลักการมีส่วนร่วม (participation) และหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน (efficiency and effectiveness) เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่พรรคการเมืองต่างๆ และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการดำเนินการในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเจตนารมณ์ดังกล่าว ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ขัดต่อกฎหมาย และเป็นไปตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาถึงหลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 เพื่อวิเคราะห์ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการนำหลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 ในประเด็นใดบ้าง มีปัญหาอย่างไร ตลอดจนผลลัพธ์ที่ได้จากการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้การจัดการในการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีความโปร่งใส และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย อันเป็นประโยชน์ในการปฏิรูปการเมือง ตลอดจนป้องกันการกระทำอันอาจเป็นการกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 2.3 เพื่อพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ทำให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรมีธรรมาภิบาลในระดับสูง
- 3.2 ทำให้ทราบถึงผลการวิเคราะห์การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 3.3 ผู้บริหารระดับสูงของคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยการวิเคราะห์เชิงเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยศึกษาแนวคิดการเลือกตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งเขตการเลือกตั้ง แนวคิดหลักธรรมาภิบาล ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งกฎหมายและประกาศต่างๆ เกี่ยวกับการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งเรื่องจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด จะมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด พ.ศ. 2561 และกรณีตัวอย่างการแบ่งเขตการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับผู้ที่เกี่ยวข้องการเมือง โดยมีขั้นตอนในการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 ขั้นตอนที่ 1 หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562

ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย คือ นักวิชาการหรืออาจารย์ จำนวน 5 ท่าน ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 5 ท่าน และประชาชนที่สนใจด้านการเมือง จำนวน 10 ท่าน รวมจำนวน 20 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In Depth-Interview) ที่เป็นบุคคลสำคัญ (Key informant) เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นหลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ปี 2562 โดยอาศัยแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลของพันธุ์พิพิธ พิพิธพันธ์ (2560) ซึ่งประกอบด้วย ความโปร่งใส (transparency) ความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ (accountability) หลักการมีส่วนร่วม (participation) และหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน (efficiency and effectiveness)

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งได้กำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้า แบบสัมภาษณ์นี้เป็นแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระภายในกรอบที่กำหนดไว้ คือการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง

4.1.2 ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562

ในการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์จากเอกสาร กรณีตัวอย่างในการแบ่งเขตการเลือกตั้งจังหวัดสุโขทัย การสัมภาษณ์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลสำคัญ (Key informant) จำนวน 20 คน นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมาวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ประกอบกรณีตัวอย่างในการแบ่งเขตการเลือกตั้งจังหวัดสุโขทัย และการวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรคในการแบ่งเขตการเลือกตั้งจังหวัดสุโขทัย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการที่ กกต. ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง

4.1.3 ขั้นตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล

ในการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยขั้นตอนที่ 2 มาประกอบการวิเคราะห์ และจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 กลุ่ม โดยเน้นผู้มีประสบการณ์และมีการนำหลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล ที่เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของเจ้าหน้าที่ และคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างความคิดเห็นหลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1. การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีดังนี้

5.1.1 ความโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจนในการแบ่งเขตเลือกตั้งประกอบด้วยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้โดยสะดวก รวดเร็วและสม่ำเสมอ การประกาศรูปแบบการแบ่งเขตให้ประชาชนเลือกโดยรับฟังความคิดเห็นยังให้ระยะเวลาที่สั้นมาก และไม่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานในการแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้อย่างเต็มที่ อาทิ การแบ่งเขตการเลือกตั้งของ กกต. ในแต่ละขั้นตอนได้วางตัวเป็นกลาง ด้วยความโปร่งใส ประชาชนสามารถรับทราบข้อมูลการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ผ่านช่องทางต่างๆ ได้โดยสะดวก (สัมภาษณ์พลตำรวจตรี ธิมมศักดิ์ วาสะศิริ ที่ปรึกษา รมต.กระทรวงศึกษาธิการ, 1 มีนาคม 2562) หรือการเสนอรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดที่ให้ประชาชนรับฟังความคิดเห็นนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้พรรคการเมืองและประชาชนสามารถเลือกรูปแบบจาก 3 รูปแบบที่กำหนดไว้ แต่เพียง 10 วันเท่านั้น เป็นการให้ระยะเวลาที่สั้นมาก (สัมภาษณ์ ดร.เบญญาภา วงษ์แหวน, 2 มีนาคม 2562)

5.1.2 ความรับผิดชอบและความสามารถในการตรวจสอบได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบในการแบ่งเขตการเลือกตั้งมีความกระตือรือร้นในการแบ่งเขตเลือกตั้ง และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง กล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง และหน่วยงานอื่นสามารถตรวจสอบได้ และในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง กกต. ต้องปฏิบัติตามข้อระเบียบ ประกาศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งเขตการเลือกตั้งโดยเคร่งครัด และไม่มีการแทรกแซงของผู้มีอำนาจของฝ่ายต่างๆ จนเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ อาทิ กกต. มีการจัดประชุมทางวิชาการอยู่บ่อยครั้งเพื่อมุ่งเน้นการเสริมสร้างให้ผู้บริหาร พนักงาน มีความรับผิดชอบและความสามารถในการตรวจสอบได้ (สัมภาษณ์ รศ.ดร.วิภาส ทองสุทธิ, 28 กุมภาพันธ์ 2562) หรือ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตระหนักในสิทธิและหน้าที่

ความสำนึกในความรับผิดชอบในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง (สัมภาษณ์ ผศ.ดร.ธนศพล อินทร์จันทร์, 27 กุมภาพันธ์ 2562)

5.1.3 หลักการมีส่วนร่วม กกต. เปิดโอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ติดตามการแบ่งเขตเลือกตั้ง แต่ กกต. ยังมีการจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการเลือกรูปแบบการแบ่งเขต และตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ในการแบ่งเขตเลือกตั้งน้อยอยู่ และไม่ทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกระดับของประชาชน อาทิ กกต. ให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ติดตาม จัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการแบ่งเขตเลือกตั้ง (สัมภาษณ์ รศ.ประจวบ ประเสริฐสังข์, 27 กุมภาพันธ์ 2562) หรือประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ในการแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (สัมภาษณ์ นายธนะชัย สามล, 28 กุมภาพันธ์ 2562)

5.1.4 หลักประสิทธิภาพ กกต. มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ใช้ทรัพยากรอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการดำเนินการในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ที่เป็นการให้ประชาชนเข้าถึงหน่วยเลือกตั้งได้สะดวกและรวดเร็ว อาทิ การทำงานของ กกต. ที่เกี่ยวข้องกับแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีการทำงานตรงตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด มีผลผลิตของการทำงานอย่างชัดเจน (สัมภาษณ์ ผศ.ดร. ธนศพล อินทร์จันทร์, 27 กุมภาพันธ์ 2562) หรือ กกต. ได้ใช้ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว (สัมภาษณ์ รศ.ดร.สมคิด ศรีสิงห์, 27 กุมภาพันธ์ 2562)

5.1.5 หลักประสิทธิผล กกต. ทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ สามารถลดข้อร้องเรียนของประชาชนได้ และการกำหนดขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานในแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ และกกต. ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับตามระบอบประชาธิปไตย อันเป็นผลสำเร็จของการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ กกต. ที่เป็นรูปธรรม อาทิ กกต. ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับตามระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการกำหนดขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานในแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ อันเป็นผลสำเร็จของการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ กกต. ที่เป็นรูปธรรม (สัมภาษณ์ พลตรี ไชยนาถ ญาตนิมพลี, 28 กุมภาพันธ์ 2562) หรือ สามารถลดข้อร้องเรียนของประชาชนได้ (สัมภาษณ์ น.ส. ไอยเรศ สุทธิแสน, 1 มีนาคม 2562)

5.2 วิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง พ.ศ. 2562 พบว่า หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ได้แก่ ความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักประสิทธิภาพและหลักประสิทธิผล ทั้งนี้กกต. ยังไม่มีความโปร่งใสในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง ทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรคในการแบ่งเขตการเลือกตั้งจังหวัดสุโขทัย พบว่า กกต.ได้กำหนดนโยบายการแบ่งเขตการเลือกตั้งไว้ชัดเจน กกต.ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงในทุกระดับ กกต.ท้องถิ่นได้ประกาศถึงการแบ่งเขตการเลือกตั้งและ

รูปแบบการแบ่งเขตการเลือกตั้งที่มี 3 รูปแบบเพื่อรับฟังความคิดเห็น และการกำหนดรับฟังความคิดเห็นเพียงแค่ 10 วันเท่านั้น ซึ่งเป็นระยะที่สั้นมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรคในการแบ่งเขตการเลือกตั้งจังหวัดสุโขทัย

ข้อดี	ข้อเสีย
-มีการแบ่งเขตการเลือกตั้งมีพื้นที่ติดต่อกันตามบทบัญญัติของกฎหมาย -กกต.ได้กำหนดนโยบายการแบ่งเขตการเลือกตั้งไว้ชัดเจน -กกต.ได้นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง -กกต.จังหวัดสุโขทัยมีปฏิบัติตามคำสั่งของ กกต. ส่วนกลาง ถือว่ายึดกฎหมายเป็นหลัก	-กกต.ไม่ได้ระบุจำนวนราษฎรในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามแบบใหม่ไว้ -กกต.ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงในทุกระดับ
โอกาส	อุปสรรค
-กกต.ท้องถิ่นได้ประกาศถึงการแบ่งเขตการเลือกตั้งและรูปแบบการแบ่งเขตการเลือกตั้งที่มี 3 รูปแบบเพื่อรับฟังความคิดเห็น -กกต.สามารถลดข้อร้องเรียนจากคำสั่ง คสช. จากการขยายเวลา (คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 13/2561)	-สภาพภูมิศาสตร์ไม่เอื้ออำนวยต่อบางพื้นที่ที่เป็นเขา ทำให้ประชาชนเดินทางลำบาก -การกำหนดรับฟังความคิดเห็นเพียงแค่ 10 วันเท่านั้น ซึ่งเป็นระยะที่สั้นมาก -การแบ่งเขตเลือกตั้งที่แตกต่างจาก 3 รูปแบบที่รับฟังความคิดเห็นนั้น อาจทำให้เกิดแยกตำบลหรือชุมชน ที่ไม่ใช่พื้นที่ติดต่อกันตามกฎหมายบัญญัติไว้

ปัญหาและอุปสรรคในการที่ กกต. ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแบ่งเขตการเลือกตั้งพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นดังนี้

- 1) กกต.ขาดความอิสระ อาทิ กกต.ขาดความอิสระในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ยังเป็นระบบอุปถัมภ์อยู่(สัมภาษณ์ ดร.สหัสชัย อนันตเมฆ, 28 กุมภาพันธ์ 2562)
- 2) การแบ่งเขต กกต.ถูกแทรกแซงจากฝ่ายผู้มีอำนาจ อาทิ การแบ่งเขตเลือกตั้ง กกต.ถูกแทรกแซงจากฝ่ายผู้มีอำนาจ (สัมภาษณ์ ดร.พิชิต จันทร์ประเสริฐ, 28 กุมภาพันธ์ 2562)
- 3) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแบ่งเขตเลือกตั้งน้อย อาทิ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทางเมื่อน้อย (สัมภาษณ์ น.ส. ไอยเรศ สุทธิแสน, 1 มีนาคม 2562)
- 4) สื่อและการประชาสัมพันธ์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งยังเข้าไม่ถึงประชาชนทุกระดับ อาทิ สื่อและการประชาสัมพันธ์ในการแบ่งเขตเลือกตั้งยังเข้าไม่ถึงประชาชนทุกระดับ (สัมภาษณ์ ดร.เบญญาภา วงษ์แหวน, 28 กุมภาพันธ์ 2562)
- 5) การแบ่งเขตการเลือกตั้งยังขัดกับข้อเสนอของประชาชน และพรรคการเมือง นำไปสู่ข้อครหาการแบ่งเขตไม่เป็นธรรม เช่น สุโขทัย สกลนคร นครศรีธรรมราช เป็นต้น อาทิ การแบ่งเขตการ

เลือกตั้งยังขัดกับข้อเสนอของประชาชน และพรรคการเมือง นำไปสู่ข้อครหาการแบ่งเขตไม่เป็นธรรม เช่น สุโขทัย เป็นต้น (สัมภาษณ์ ดร.ประพล มลิณห์จินดา, 28 กุมภาพันธ์ 2562)

6) ประชาชนยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา บางอย่างไม่สามารถตรวจสอบหรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้

7) อำนาจการตัดสินใจยังเป็นของ กกต. ทำให้หลายพื้นที่ที่มีการแบ่งเขตไม่เป็นธรรม เอื้อประโยชน์ให้กับพรรคการเมือง อาทิ กกต. ให้ประชาชนและพรรคการเมืองได้แสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นเรื่องการแบ่งเขตและเลือกรูปแบบ แต่สุดท้ายอำนาจการตัดสินใจยังเป็นของ กกต. (สัมภาษณ์ นายธนชัย สามถ , 27 กุมภาพันธ์ 2562) หรือ หลายพื้นที่ที่มีการแบ่งเขตไม่เป็นธรรม เอื้อประโยชน์ให้กับพรรคการเมือง เช่น สุโขทัย เป็นต้น ซึ่งการแบ่งเขตที่ไม่เป็นธรรม เรียกว่า Gerrymandering (สัมภาษณ์ ดร.นเรศเรษฐ วาสะศิริ, 1 มีนาคม 2562)

เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ผู้วิจัยเห็นว่ากกต.ให้ความสำคัญกับความเป็นระบบราชการ การดำเนินการยึดกฎหมายเป็นตัวตั้ง และขาดความเป็นอิสระซึ่งขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และการที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาเป็นกลไกหลัก ในการแบ่งเขตเลือกตั้งของ กกต. ครั้งนี้ ข้อดีคือลดข้อร้องเรียน ข้อครหา จากประชาชนและพรรคการเมือง ว่าไม่โปร่งใส ไม่เป็นธรรม

5.3 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้ให้สัมภาษณ์จากนักวิชาการ นักการเมือง และประชาชนที่สนใจการเมืองมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล สรุปได้ 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การพัฒนาด้านความโปร่งใส พบว่า กกต.ควรวางตัวเป็นกลาง ปฏิบัติหน้าที่ในการแบ่งเขตเลือกตั้งด้วยความโปร่งใส มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ควรยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและรับฟังความคิดเห็นในการแบ่งเขตเลือกตั้งของประชาชน และควรมีการพัฒนาในการกำหนดขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานในแบ่งเขตเลือกตั้ง เพื่อให้เกิดความโปร่งใส

ด้านที่ 2 การพัฒนาด้านความรับผิดชอบและความสามารถในการตรวจสอบได้ พบว่า กกต. ควรพิจารณาจากการที่ได้รับฟังความคิดเห็นและพรรคการเมืองในการแบ่งเขตเลือกตั้งของประชาชนและพรรคการเมือง ที่เป็นความรับผิดชอบ

ด้านที่ 3 การพัฒนาด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ควรให้ประชาชนและพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้มากขึ้น

ด้านที่ 4 การพัฒนาด้านหลักประสิทธิภาพ พบว่า กกต. ต้องพัฒนาความรู้ความสามารถในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีศักยภาพ เพื่อลดการร้องเรียนจากประชาชนและพรรคการเมือง พัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงานในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อนักการเมืองต้องพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพในการนำประสิทธิผล ประสิทธิภาพในการแบ่งเขตเลือกตั้ง และควรมีการคัดเลือก กกต. ที่มีศักยภาพ มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเลือกตั้งโดยตรง

ด้านที่ 5 การพัฒนาหลักประสิทธิผล พบว่า ควรมีแยกการปฏิบัติงานของ กต. ออกเป็นแต่ละกลุ่มหน้าที่ เช่น การแบ่งเขตเลือกตั้งการคำนวณ สส. และบัญชีรายชื่อ การจัดการเลือกตั้ง เป็นต้น ควรกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการแบ่งเขตเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล และควรสร้างคู่มือหลักเกณฑ์ให้เป็นมาตรฐานในการแบ่งเขตเลือกตั้ง

ด้านที่ 6 การพัฒนาด้านคุณธรรมและนิติธรรมพบว่า กต. ต้องพัฒนาหลักการด้านคุณธรรมและหลักนิติธรรม ควบคู่กับหลักความโปร่งใสด้วย ต้องพัฒนาตนเองให้มีความสุจริตเที่ยงธรรม และเกิดความยุติธรรมในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ได้ผู้นำประเทศตามระบอบประชาธิปไตย ต้องยึดหลักนิติธรรม ปฏิบัติตามข้อกำหนดตามกฎหมายต่างๆ ที่เป็นการให้อำนาจหน้าที่แก่ กต. และควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและพรรคการเมืองในการแบ่งเขตเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

กล่าวโดยสรุปแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามหลักธรรมาภิบาล สามารถสรุปได้ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบและความสามารถในการตรวจสอบได้ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิภาพ และด้านคุณธรรมและนิติธรรม

6. สรุปผลการวิจัย

การแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งปี 2562 มีนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ประกอบด้วย หลักความรับผิดชอบและความสามารถในการตรวจสอบได้ หมายถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบในการแบ่งเขตการเลือกตั้งประสิทธิภาพ หมายถึงกต.ได้ใช้ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ใช้ทรัพยากรอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการดำเนินการในการแบ่งเขตเลือกตั้ง และประสิทธิผล สามารถลดข้อร้องเรียนของประชาชน และการกำหนดขั้นตอนที่เป็นมาตรฐานในแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ แต่ทั้งนี้ กต. ยังขาดความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชน และพรรคการเมืองในการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการแบ่งเขตและการเลือกรูปแบบยังไม่ครอบคลุมทุกระดับ และการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากการกำหนดระยะในการรับฟังความคิดเห็นที่สั้น ทำให้ประชาชนไม่สามารถรับฟังความคิดเห็นได้ทัน ทั้งนี้การแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งถูกจัดขึ้นเพียงเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น ทำให้การแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถนำมาซึ่งการเลือกตั้งที่มีคุณภาพและเอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตยแต่อย่างใด ดังนั้นควรมีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งด้วยการคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดการการเลือกตั้งโดยตรงหรือการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในการแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. อภิปรายผลการวิจัย

หลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประเด็นที่นำมาอภิปราย 2 ส่วน คือ หลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

7.1 หลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตการเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาจาก 5 องค์ประกอบแล้วพบว่า การแบ่งเขตเลือกตั้งของ กต. มีการนำหลักธรรมาภิบาลเพียงแค่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

หลักความรับผิดชอบและความสามารถในการตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลของพันธุ์พิพิธ พิพิธพันธ์ (2560) ที่ประกอบด้วย ความโปร่งใส ความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ทั้ง ๆ ที่ กกต. ได้มีระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ตามข้อ 7 ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพิจารณาแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกันและต้องจัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน และมีการประกาศรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งที่กำหนดไว้ 3 แบบเพื่อรับฟังความคิดเห็นในการเลือกรูปแบบที่เหมาะสมของพรรคการเมืองและประชาชนในจังหวัดเป็นเวลาสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ แต่ก็ยังมีประชาชน นักการเมืองและนักวิชาการบางจังหวัดร้องเรียนว่า กกต. ไม่มีความโปร่งใส ไม่เป็นธรรม เช่น สุโขทัย นครราชสีมา เป็นต้น และหลักการมีส่วนร่วมยังน้อยมาก ทั้งนี้การมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญที่สุด เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกประกาศ เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งถือได้เป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการแบ่งเขตเลือกตั้งและเลือกรูปแบบอย่างแท้จริง แต่ทั้งนี้การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งของประชาชนเพียง 10 วันเท่านั้น ถือว่าเป็นการให้ระยะเวลาที่สั้นเกินไป ทั้งยังไม่ทั่วถึงประชาชนทุกเขต และทุกระดับ จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย

7.2 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จากการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรคในการแบ่งเขตการเลือกตั้งจังหวัดสุโขทัย พบว่า กกต. ได้กำหนดนโยบายและยึดกฎหมายเป็นหลักถือว่าเป็นข้อดี ส่วนข้อเสีย กกต. ไม่ได้พิจารณาถึงจำนวนราษฎรในการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามแบบใหม่ไว้ และไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนให้ทั่วถึง เป็นเหตุให้ประชาชนไม่ทราบว่าต้องไปเลือกตั้งในเขตใด โดยส่วนที่เป็นโอกาส กกต. ท้องถิ่นได้มีประกาศประกาศถึงการแบ่งเขตการเลือกตั้งและรูปแบบการแบ่งเขตการเลือกตั้งที่มี 3 รูปแบบเพื่อรับฟังความคิดเห็น และเมื่อมีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 13/2561 เพื่อการขยายเวลาในการลดข้อร้องเรียน ทำให้ กกต. สามารถแก้ปัญหาในข้อร้องเรียนดังกล่าว และในการแบ่งเขตการเลือกตั้งมีสภาพภูมิศาสตร์ไม่เอื้ออำนวยต่อบางพื้นที่ที่เป็นเขา ทำให้ประชาชนเดินทางลำบาก และอาจทำให้เกิดแยกตำบลหรือชุมชน ที่ไม่ใช่พื้นที่ติดต่อกันตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ กกต. ควรนำมาพิจารณาการแบ่งเขตการเลือกตั้งในครั้งต่อไป จากข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรค กรณีจังหวัดสุโขทัย ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ระบุแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้ กกต. ควรมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในการแบ่งเขตเลือกตั้งด้วยการคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดการการเลือกตั้งโดยตรงหรือการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในการแบ่งเขตเลือกตั้ง นอกจากนี้ กกต. ควรมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ในการแบ่งเขตเลือกตั้งด้วยความโปร่งใส สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของ United Nations Development Program (1997) ในด้านความโปร่งใส (Transparency) คือกระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์ กติการมีความเปิดเผยตรงไปตรงมา ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในสังคมสามารถถ่ายโอนได้อย่างเป็นอิสระ ที่เป็นการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ มติ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานด้วยความโปร่งใส และมุ่งเน้นการบริหารจัดการเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เที่ยงธรรม รวดเร็ว (พันธุ์พิพิธ พิพิธพันธ์, 2560)

และ กกต. ควรจัดโครงสร้างและกลไกการทำงานที่ให้หน่วยงานของรัฐเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ดังเช่น การกิจงานการมีส่วนร่วมของ กกต. มีอำนาจหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชน คณะบุคคล องค์กรเอกชน และประชาคมจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้ง งานรับรองและ สนับสนุนองค์การเอกชน งานดำเนินการเผยแพร่วิชาการ และให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชน อันส่งผลให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการแบ่งเขตเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของ กกต. เป็นไปด้วยความสุจริต และยุติธรรม

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรนำหลักนิติธรรมมาใช้ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง นำกฎหมายมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ควรจัดโครงสร้างและกลไกการทำงานที่ให้ประชาชน คณะบุคคล องค์กรเอกชน และประชาคมจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการแบ่งเขตเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของ กกต. เป็นไปด้วยความสุจริต และยุติธรรม

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

9. บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2561). คำนียร่วมขององค์กรสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (Online). สืบค้น 8 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.ect.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2561). ขาดพัฒนา ยึดหลัก No problem ไม่ขอแบ่งเรื่องแบ่งเขต. (Online). สืบค้น 8 ธันวาคม 2561, จาก <https://workpointnews.com>
- นกรินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2561). การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสถาบันพระปกเกล้า (Online). สืบค้น 4 ธันวาคม 2561, จาก wiki.kpi.ac.th/index.php?title=การเลือกตั้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2561). เปิด 4 พื้นที่เลือกตั้ง ปมแบ่งเขตพิสดาร (Online). สืบค้น 6 ธันวาคม 2561, จาก <https://www.posttoday.com/politic/analysis/>
- พันธุ์พิพิธ พิพิธพันธ์. (2560). ธรรมชาติของการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด : กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี. *วารสารการเมืองการปกครอง*, 7(3), 33-52.
- Santiso, C. (2002). Promoting democratic governance and preventing the recurrence of conflict: The role of the United Nations development programme in post-conflict peace-building. *Journal of Latin American Studies*, 34(3), 555-586.

10. คำขอบคุณ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน นักวิชาการและอาจารย์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และประชาชนที่สนใจด้านการเมืองที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อมูล และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง